

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejimana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . . . 15 K
3/4 . . . . . 10 „
1/2 . . . . . 5 „

Posamične številke stanejo 10. vin.

„SOČA“ ima naslednje izdane priloge: Ob koncu leta „Kazipot po Goriskem in Gradiškanskem“ in „Kazipot po ljubljani in kranjskih mestih“, dalje dva krat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštne zvez“ ter mesečno prilogo „Slovenski Tehnik“.

Naročnino sprejema uredništvo v Gosposki ulici št. 7 I. nadst. v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček. Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo. Oglašitve in poslanice se računajo po Petit-vrstah če iskano 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po dogodbi. Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za oddajo in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravištvu se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglašitve se plačati loco Gorica. Dopolnil naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravištvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsa petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: Schwarz v Šolski ul., Jellersitz v Nunski ul., Ter. Leban na tekalšču Jos. Verdi, Peter Krebelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v pokopališčni ulici, I. Matussi v ulici Formica, I. Hovašnik v Kožanski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Goriška nemška gimnazija.

(Članek izven uredništva.)

Med mnogimi slovenskimi stariši je razvito mnenje, da je tisti srečen, kateri se navžije nemške kulture in da je najboljša za slov. otroke, če pohajajo nemške zavode.

Da bodo pa videli, kako gadovo gnezdo so nemški zavodi, podatki jim hočemo tukaj par števil, ki govore bolj razumljivo kakor besede, in sicer jemljemo dobo od leta 1898. do leta 1906.

V l. 1898. je stopilo na c. kr. goriški gimnaziji v I. B. razred, ki je imel nemškega razrednika . . . . . 70 dijakov med letom jih je padlo, ozir.

izstopilo . . . . . 8 „
konec leta ostalo . . . . . 62 dijakov
Od teh 62 jih je bilo pomaknjenih v II. razred 36 „

padlo jih je torej . . . . . 26, reci šestindvajset, neuračunši onih 8 iz I. semestra.

Če izračunamo, vidimo, da jih je padlo že v prvem letniku približno 49 odstotkov.

Nadaljujmo: Od teh 36 dijakov, ki so bili pomaknjeni v II. razred, je prišlo tekom osmih let, t. j. v l. 1906. samo 14 (reci štirinajst) do mature. Prvi razred torej, ki je imel v letu 1898. 70 učencev, je prišel za 80% pomanjšan do zaželjene mature! Z drugimi besedami rečeno: Od vsakih 100 slovenskih dijakov pride samo 20 do mature. Ali ni to vnebovpijoča krivica!?

In kdo je kriv, da mora slovenski oče brez nobenega dobička izdajati za svoje otroke denar? Nobeden drugi, kakor nemški profesorji, ki neusmiljeno pehajo slovenske otroke iz šol, če ne razumejo njih tirolskega narečja.

Zahtevamo od ravnateljstva, da nastavi za razrednike slovenskih oddelkov samo slovenske profesorje, ki otroku lahko pomagajo iz zadrege, če se ne zna slučajno dobro izraziti v nemškem jeziku, ne pa, da se takoj v prvem razredu muči slovenske dijake z nemškimi razrednikom. Zlasti I. c. razred je navadno kar izročen na milost in nemilost nemškemu razredniku, ki pozna dobro migljaj, katerega občutimo koncem šolskega leta: dijakov pade, da je groza! Zahtevamo pa obenem od merodajnih faktorjev, naj postanejo pri ministerstvu na Dunaju bolj agilni ter naj vendar enkrat vzamejo v roke tudi zahtevo po slovenski gimnaziji v Gorici!!

Na razpolago je čez 250 slovenskih učencev. Če bo stalo na mestu nemškega slovensko učilišče, smo prepričani, da ne bo dajalo od 100 dijakov samo 20%, ampak vsaj 50% maturantov!

Gospodarska in socijalno-politična akcija vlade za Primorsko.

(Konec.)

Brezplačne posredovalnice.

Važen korak v emancipaciji delavstva je smatrati ustanovitev posredovalnega urada. V smislu zakonov so državljani pred zakonom

enaki, toda zakoni so se vedno bolj množili in zakonodajstvo je postalo vedno manj pregledno, tako, da velika večina delavstva ne pozna in ne more uveljavljati svojih pravic. Ker je delavec primoran se zatekati v vsakej pravni zadevi k pravniku, provzroča mu to neprestanih stroškov, katerih pa ne more zmagovati, in v pre mnogih slučajih baš vsled tega ne more uveljaviti svojih pravic. Neobhodno je torej potrebno, da ustanovi visoka vlada — kakor skrbi za zdravje in življenje delavca z bolniškimi blagajni in z zavarovalnicami proti nezgodam, — brezplačno posredovalnico za vse delavstvo.

Zakon o pelagri.

V naši deželi razsaja pelagra in razven v Goriško-Gradiškanski deželi občutijo to šibo le na južnem Tirolskem. Sporazumno z visoko vlado je sprejel deželni zbor že davno deželni zakon o zatiranju pelagre. Eno glavnih točk zavzema v zakonu določilo o zgradbi pelagrozarija v Gradišču. Po zaslugi človekoljubnih gospa in gospodov, njim na čelu Nj. vis. namestnik princ Hohenlohe, priredila se je v Gradišču v prid pelagrozariju velika slavnost. Dohodek je nadkriljeval vsa pričakovanja. Razven tega prejema so zajamčeni tudi izdatni prispevki iz deželnega zaloga. Zakon o pelagri ni še potrdil Nj. Velikanstvo cesar, in ravno to je, kar ovira od deželnega zbora zapričeto akcijo, ki stremi za tem, da reši prebivalstvo te strašne bolezni. Razven v zakonu zapopadene akcije, bi mogla država pospeševati zgradbo zdravih in racionalnih kmečkih hiš, za katere je deželni odbor pripravljen dati na razpolago pravne načrte in preudarke.

Saniranje deželnih financ.

V zadevi saniranja deželnih financ, na katero je začela obratiti pred kratkim visoka vlada svojo pozornost, mora vztrajati deželni odbor na nekaterih deželnozborskih sklepih in sicer: Da sprejme stroške za nastanitev orožništva država izključno na svoje breme in sicer, ker je to služba, ki se opravlja izključno v interesu države. Da se sprejmejo troški za ljudsko šolstvo istotako na breme državne blagajne. Da se odstopi pobiranje užitnine deželi in da se definitivno opusti pobiranje potom zakupov, kateri so se spoznali škodljivimi. Da se zviša davščina na žganjine v svrhu, da se razdeli diferenca med dežele in sicer kot povisek prispevka, ki se sedaj razdeljuje, to pa ne glede na akcijo v saniranje deželnih financ. Ta ukrep bi bil dvojne važnosti, in sicer bi se z istim izboljšale deželne finance, zajedno pa bi se alkoholizem omejil.

Dolžnost zavarovanja.

Ako bi se uvedla splošna dolžnost zavarovanja, (— katero je vlada predlagala z naličnim zakonskim načrtom) — za vse tiste vrste zavarovanja, za katere so se ustanovile v deželah deželne zavarovalnice, pospešil bi se razvoj deželnih zavarovalnic, v neprecenljivo splošno gospodarsko korist, kajti deželne uprave izvršujejo slične naprave brez stremljenja za dobičkom, ker gre ves dobiček zavarovancem.

Saniranje občinskih financ.

Da se občinske finance uspešno sanirajo, morala bi visoka vlada začeti pri tem, da bi občine za opravljanje poslov v prenešenem delokrogu odškodovale. V mnogih prošnjah in spomenicah se je visoki vladi obrazložilo, s kolikimi troški za občine je zvezano opravljanje poslov v prenešenem delokrogu. Teh podatkov ni torej treba tu ponavljati. Na vsak način, ako bi nameravala c. kr. vlada

ugoditi to stvarnim željam vseh občin, pripravljen je deželni odbor poslužiti jej z natančnimi podatki. Nadalje more visoka vlada podpirati občine pri izvršitvi kanalizacijskih del, pri preskrbitvi vode in pri drugih asanaacijskih delih, katera more podpirati deželni zalog le v tistih ozkih mejah, ki mu jih je odkazala dolžnost skrbeti za mnogo drugih potreb.

Občinski red.

Med deželnimi zakoni, ki že dolgo čakajo Najvišje potrdbe, se nahaja tudi občinski red, ki ga je sprejel deželni zbor v nadomestitev starega občinskega reda iz leta 1864, kateri ne odgovarja več današnjim zahtevam. Ako bi se novi občinski red potrdil, nastopila bi za našo deželo nova doba, kajti isti obsega radikalno ureditev vsega občinskega poslovanja, katera (ureditev) temelji na gospodarskih, civilnih in socijalnih zahtevah nove dobe.

DOPISI.

Iz kanalskega okraja.

Iz Kanala. — (Utok klerikalcev zavrnjen.) — Kakor smo pričakovali, tako se je zgodilo. Utok, ki ga je skovala klerikalna stranka radi obč. volitev, je bil ovržen. Radi tega je v klerikalnem taboru zašumelo in nekdo se je čutil opravičenega, da si vsaj deloma ohladi svojo jezico v predalih „Gorice“. — Kdor pazno zasleduje članke, katere prinaša ta list pred volitvami in po dokončanih obč. volitvah, si zamore ustvariti samo jedno sodbo, namreč, da bi se klerikalna stranka neizmerno rada prikobacala do gospodarstva v našem županstvu. Napadi na osebo g. župana so neutemeljeni. Tem vrsticam ni namen braniti njegovo osebo, podatki pa hočemo nekoliko pojasniti, da bode obzorje čisto. Tvornico za utoke ima Rogač Val., upokojeni orožnik. Ljudje pravijo, da je poseben specijalist v tej stroki. Duh, ki ga čestokrat opazujemo pri teh penzionistih, prevzema tudi Rogača po vseh škripcih. Še vedno misli, da mu visi ob boku britki meč, kateri mu s pomočjo š podeli moč zapovedovanja, in gorje onemu, ki bi se protivil njegovim ukazom. Že leta in leta se preriva, da bi zasedel mesto obč. odbornika, toda ne gre in ne gre. Pri ljudstvu je nepriljubljen. V tem pogledu moramo častitati volilcem na sploh. In dokler se bodo ogibali dr. à la Rogač, bodemo prepričani, da imajo v notranjem zdravju jedro. Ta Rogač je postal uneti bojovnik klerikalne stranke, toda kljub tolikemu pogumu ne more biti tej stranki v ponos. Pred leti se je tožaril z g. Mihom Zega, kateri je bil tačas član izvrš. odbora nar. napr. stranke. Le ta spor je uzrok, da je pristopil k Zegi nasprotni stranki. Tu se torej nikakor ne more govoriti o prepričanju. Le gola, grda maščevalnost mu je ponudila v roko neprimerno orožje, katero mu je služilo v boju z nasprotnikom. To pa ni junaško! Kar se tiče utoka, stojimo na stališču, katero je edino pravo. Utok lahko napravi slednji davkoplačevalec in nihče mu ne krati te pravice. Ostro pa kritikujemo onc neopravičeno napadanje na posamezno osebo. Poudarjali smo že, da se s strani nar. napr. ni oziralo na izvolitev župana, temveč se je tu upoštevalo druge razmere. Situacija sedanega starešinstva je taka, da je docela izključeno, da bi zasedel županski stolec kak napihnen klerikalec. Najsibode pa župan kdorkoli, vsakomur bode podeljena čast, da ga bodo obsipale strelce gori omenjenega junaka. Izrecno povdarjamo pa, resnici na

ljubo, da je bil A. K. izvoljen od volivcev III. razreda, in da se za to ni trudil čisto nič. Očitanje, da je imenoval v komisijo može, kateri niso njegovi nasprotniki, je že malo smešno, toliko previden je, da za tak posel ne postavi svojih pravih sovražnikov. Radi tega pa se volitev vseeno vrši pravilno. Sicer pa je v tem oziru ravnal tako pošteno, da mu mora vsako častitati. (O priložnosti pojasnimo cenj. čitateljem, kako zna klerikalni Terkuč izbirati može h komisiji). Pred volitvami je šel nalašč v Gorico prosit, naj mu c. kr. okrajno glavarstvo pošlje komisarja, ki bode navzoč tekom volitve, da se iste izvrše kar mogoče pravilno. V očigled tega dejstva smo z gotovostjo računali, da c. kr. nameštvo utok zavrne kot neutemeljen. Podkupoval ni glasov nihče, ker pa se je dopisnik javno zatekel k državnemu pravdnistvu, bomo imeli morda kmalu čast poročati izid podlega sumničnja. H koncu pravi dopisnik, da imu na razpolago še mnogo opazk. Le na dan ž njimi! Če iste slone na istini, je strah, da bode „Gorica“ zaplenjena in vsi somišljeniki postavljeni v preiskavo, neopravičen. Mi se resnice ne bojimo. Če smo res tako mnogo zagrešili, smo pripravljene odslužiti tudi primerno kazen. Taki odstavki so za nas značilni, ker nam kažejo klerikalnega prenapetneža v pravi luči.

Volitev župana v Kanalu. — Za župana je izvoljen g. A. Križnič. Podžupani so gg.: Bajt v Logu, Tomažič v Morskem, Debenjak za Mostom, Vidič v Logeh, Garlati v Kanalu in Gorjup na Vrhu. — Klerikalcem je sedaj zavezan jezik.

Iz tolminskega okraja.

Slika iz sedanjega časa izpod skrajnih tolminskih gora. — (Konec.) — Vidi, kako so njegovi učenci zavrnili njegov predlog glede odstranjenja mirovdorovega zidu, ki mu dela senco v hišo in zavrgli isti načrt regulacije, ki bi občino stala tri tisoč, kako besni radi tega, kako se mu porodi misel radi tega maščevati se... kako se sklene združiti z župnikom in pridno širiti klerikalizem in s tem dobiti njegovo naklonjenost, da mu pomaga to doseči. Vidi, kako je pričel polagoma delovati v prid klerikalizmu, kako so ga učenci zalotili pri tem delu, kako ga učenci opominjajo, kako se mu včasih oglasi vest, kako se hipno sramuje svojega dela... Kako se pogreza bolj in bolj v klerikalizem, kako na skrivno deluje za Gregorčiča, a očitno učencem obljubuje svoj glas, kako so ga začeli naprednjaki prezirati in se ga sramovati, kako je nadučitelj nevpogljiv kakor skala, kako se srdi radi tega, ker nima uspeha trud spreobrniti učence, za kar blati nadučitelja. Kako vabi učence, naj mu sledijo, hoteč s tem izolirati nadučitelja, a oni se mu rogajo, da celo ugovarjajo in med njegovim govorom o skali, ki ga je vstavila, med seboj šepetajo, da je mirovdorov zid tista skala... Vidi njegovo prošnjo, da se duhovnika nikar ne imenuje „far“ s posmehom poslušano in zavrnjeno: „Smo se od Vas naučili“. Vidi, kako njegovi učenci kljub njegovi volji delajo za naprednega kandidata, in njega celo zaničujejo... kako on besni, kako vdira po naprednjakih z vsemi sredstvi, katera so ga poniževala. Vidi, kako se ga bivši učenci ogibajo... kako on vsejedno ni zadovoljen, dasi je imel na klerikalnem shodu čast, biti predsednik, govoriti in reševati vero(!), ki je bila v grozni nevarnosti. Vidi, kako se je ponesrečila njegova govorniška vaja, katero je zabeljeno z raznimi psovki posvetil nekemu iz čerkve. prišedšemu naprednjaku v pričo iz

cerkve dosepega ljudstva. Vidi, da je njegov govor padel na nerodovito zemljo in rodil osat v podobi kazni in plačila velikih stroškov, katere mu je naložila sodnija, kako je bilo razkrinkano njegovo napadanje... Vidi, kako so se razsodni ljudje veselili zadoščanja, vidi, da se ljudje ne dajo voditi sebičnosti, da je resnica voditeljica in povišana... Vidi, da so grožnje radi občinskih volitev brez vspeha. — Vidé neyspehe, navdan besnega sovraštva do naprednjakov, ki so tudi njega bližnji — zbija, kriči... navdan s sovraštvom se tesneje združijo s prej toli od njega obsovražanim župnikom, kateri je z denunciacijo v Gorici dobil fijasno in zaslužen odgovor. — Predrami se iz dežele sna. Vstane, glava mu je težka, kakor po omotici, vzklikne: moram iti pokazat dopis. Med srdom, bridkostjo in zavestjo, da je svet nevaležen, dospe na prag hiše... Polašča se ga melanholija, pa pogled v naravo jo prežene. Solnce je z vso močjo pripekalo v mirodvorov zid. Kamenčki so se svetili vsled žarkov, skale vrh zidu so odbijale žarke, kar je povzročalo prijetno vrvenje. Maček se je grel in leno prevratal, zadovoljno motril z očmi zid, kakor bi se veselil, da zid še stoji in da bode še stal, ter kazal poznejšim rododom svojo preteklost... Ždi se mu, da se mu zid in maček rogata... Z bolnim srcem se umakne...

Epilog. — Popoldne je grmelo in treskalo v naprednjake v gostilniški sobi: Deset naprednjakov je, a še ti bodo kmalu uničeni, ne morejo plačati, kar zapijejo, vse noči pi-jejo itd. Ni se pa domislil, da bode on že trikrat prekopan, a napredne ideje bodo še vedno vodile ljudstvo k blagostanju in v korist stare Slave. Napredni možje so že mnogo več plačali, kakor bi bilo treba, kar bodo o priliki povedali. Poditi jih tudi ni bilo nikdar treba, marveč se jih je še pridrževalo.

Silvius.

Iz cerkljanskega okraja.

Razpuščen občinski zastop v Cerklju. — Namestništvo je ugodilo klerikalcem ter razpuštilo cel občinski zastop. Klerikalci so kar iz sebe, vsi veseli. — Pa naj bodo, zadnje veselje je boljše od prvega.

Iz goriške okolice.

Tatovi v Biljah. — V sredo ponoči in četrtek zgodaj, to je 11. in 12. sept. so pokradli neznan tatovi pri Merljaku v vasi perila za okoli 20 K. — Pri Masku, po domače pri Tužu so vlomili ključavnico, pa so dobili noter v shrambi sam krompir; niso nič vzeli. — Pri Pericu Florjanu so stikali po kurniku, pa Florjan jih je prepodil, ko je slišel kričanje kokoši in ropot. Florjan je rad sam kokoši, pa tuči svinjino! — Pri Orlu Andreju so pokradli 2 kokoši. — Pri Bratkoviču, po domače Bokalk, so ukradli svinjo, vredno 40 K.

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na žejoudu trpeče neprekosljivo sredstvo, katero ima prednost pred vsemi drugimi dražičnimi čistil. kroglicami in grenčicami.

Cena orig. škatlje K 2.—
Ponarejanje se sodniško zasleduje.

Moll-ovo Franc. žganje in sol

za ribanje života. — Boletine olajšujoče in okrepujoče staroznano sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste.

Orig. steklenica K 1.90

Na prodaj po vseh lekarnah in mirodubnicah. Glavna lekarna A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, I. Tuchlauben 9. Zaloga v Gorici v lekarnah: G. Cristofolietti, L. Gliubich, A. Girancoli.

Domače in razne novice.

Za družbo Sv. Cirila in Metoda se je nabralo o priliki volitve župana v Kanalu K 20. Takozvana „kmečka stranka“ je imela v četrtek zaupni shod „pri Jelenu“ v Gorici. Predsedoval je župan Locatelli iz Vrtojbe. Dr. Franko je povdarjal, da je začela kmečko stranko napadati „Slogina“ stranka, ki je proti kmečki stranki ustanovila „Kmečke zveze“. Pravi, da ni res, da bi bila kmečka stranka brezverska. Povzdigniti hoče ljudstvo v gospodarskem, kulturnem in političnem pogledu; za

vero se ne briga, ker to ni njena naloga, pač pa se protivi zlorabi vere v politične svrhe. Gledé programa pravi, da kar se tiče kmeta, je agraren, ozira pa se tudi na trgovstvo, obrt in delavstvo...

Torej tako! Sedaj pa vprašamo razsodne ljudi: Kaka razlika pa je torej med „kmečko“ stranko in narodno-napredno? Če vpoštevamo besede dr. Frankota in program napredne stranke, moramo reči, da ni nobene razlike. Vse, kar je povedal dr. Franko, je že v programu napredne stranke. Čemu torej dve jednaki napredni stranki na Goriškem?! Jednaki pravimo! Da, jednaki. — Kajti takozvana „kmečka stranka“ se je ločila od svojega prvotnega stališča. Prvotno so govorili le: kmet in kmet, kmečka stranka, kmetu se mora pomagati, kmet na dan itd. Kazali so se stroge agrarce. Takrat smo rekli, da pri nas ni tal za pravo res agrarno stranko. „Agrarci“ so takrat ugovarjali, ali dandanašnji nam dajejo že prav, ker so popolnoma opustili ozko agrarno stališče ter se postavili na tisto široko stališče, primerno in odgovarjajoče razmeram in potrebam med goriškimi Slovenci, na katerem stoji naša napredna stranka. Agrarna stranka, kakor je bila spočeta, je že izginila; stranka, ki je zborovala v četrtek „pri Jelenu“, ni nič drugega nego nekaka druga napredna stranka. Vse tisto so povedali, kar se je čulo že zdavna iz naprednih ust. Prepričani smo, da se izrečejo tudi za tako svobodno šolo, za kakoršno se je izrekla napredna stranka. Saj sta pri stranki tudi učitelja Križman iz Dornberga in Medvešek iz Sv. Križa. Oba sta pač za protiklerikalno šolo!! — Oglasil se je tudi Franc Kocijančič, rekoč, da odbor ni popoln, ker manjka v njem izkušeni politikov; zato je vabil navzočega dr. Tuma, naj vstopi v stranko in odbor. Dr. Tuma je rekel, da je socialni demokrat. Potem pa je povedal, da če hoče stranka kaj doseči, se bo morala bojevati. Ne stranka miru in sprave, ampak stranka boja ima bodočnost — tako jim je povedal. Povedal jim je prav, ob jednem pa jih je tudi obsodil. Z oljkovo vejico miru in sprave je hodil dr. Franko okoli, Mermolja in Štrekelj (ki je pa že izginil nekam proč od „agrarcev“) sta pa zatrdjevala na vsa usta, da pridobita v novo stranko vse kmete: napredne in klerikalne, da bo to močna kmečka stranka. Vse pa da se izvrši lepo v znamenju miru in sprave. Mir hočejo imeti in pa delo. Kako so se torej varali. Dr. Franko je pri prvem svojem nastopu pred meseci obsojal „bratomorni boj“ in nastopal kot apostol miru in dela v goriški deželi. Sedaj pa je prišel dr. Tuma ter mu povedal v brk, da le stranka boja ima bodočnost. „Mirovno akcijo“ Frankotovo smo mi že takrat označili za neizvršljivo. Sanjal je celo dr. Franko, da pridobi del duhovščine — ali prišlo je vse drugače. Tomahavik, katerega je zakopal, bo moral odkopati in začeti se bojevati, kajti drugače ne bo nič. Stranka miru in sprave nima bodočnosti... Dr. Tuma je videl, da iz Frankotove moke ne bo kruha, zato je „za enkrat“ odklonil sodelovanje. Molk med poslušalci. — Sklenili so ustanoviti si lasno glasilo; kapital bi spravili skupaj potom deležev. — Navzočih je bilo okoli 150 mož. Povdarja se, da so bili med njimi skoro sami naprednjaki, klerikalcev nijednega. Tisti, ki so bili navzoči, so pač lahko sprevideli, da je „kmečka stranka“ prispela popolnoma na stališče napredne stranke. Torej čemu dve jednaki stranki? Klerikalci se smejejo, in sicer povsem opravičeno, ako se bodo kosali naprednjaki v prilog klerikalne stranke.

Ne kosajmo se! Ne delimo moči! Klerikalci so strnili svoje vrste ter jih zvezali — naprednjaki pa naj bi se srepogledili v dveh strankah. Ne smešimo se vendar ter ne delajmo mi z razdvojevanjem za klerikalizem bolj nego klerikalci sami!

„Kmečka stranka“ in „kmečke zveze“. — Če bi bila ostala „Kmečka stranka“ res le kmečka stanovska stranka, potem bi bila lahko protiteža „kmečkim zvezam“ klerikalne stranke. Spočetka bi bila protiteža še precej majhna, kajti reči pač moramo, da v času, ko so se ustanovljale klerikalne „kmečke zveze“, so stali kmetje pod vplivom klerikalnih „zmag“ pri zadnjih državnozbornih volitvah. Kar je bilo klerikalnega, je bilo v „kmečke zveze“,

drugi sicer ne, ali pravo protitežo bi bilo potreba šele priboriti. Napredna stranka išče protiteže v svoji organizaciji po okrajnih odborih, „kmečka stranka“ bi bila pa tudi morala kaj storiti, če je hotela biti res kmečka stranka. Toda vsa tista agilnost pred volitvami v državni zbor je po volitvah prenehala. „Kmečka stranka“ je mirno gledala ustanavljanje „kmečkih zvez“, niti ganila ni — pričakovalo pa se je od nje, da bo protiteža „kmečkim zvezam!“ Pred volitvami je bila bojovita, ko je bil pravi čas za delovanje „kmečke stranke“ proti „kmečkim zvezam“, ki ne bodo nikdar nič koristile kmetu, marveč ga le vežejo na farož, je mirovala, sedaj ko se bližajo deželnozbornske volitve, se je pa zopet pojavila. Torej samo pred volitvami! Ljudje pravijo, da je stranka le za to tukaj, da bi zlezli nekateri gospodje do mandatov! Povdarjamo, da tako čujemo dan na dan. — In radi tega naj bi se cepili, da zmaga ta ali oni, ko leži na dlani resnica, da se po taki poti pomaga le klerikalcem!

Dijaška kuhinja. — „Trgovsko-obrtna zadruga“ v Gorici je ustanovila „Dijaško kuhinjo“ v svoji hiši v ulici St. Giovanni. Upravo in splošno nadzorstvo je poverila v prvi vrsti slovenskim šolnikom, vodstvo kuhinjskih zadev pa rodoljubnim gospem.

Umeje se, da ne more „Trgovsko-obrtna zadruga“ sama vzdrževati te rodoljubne naprave; pripomoči morajo k temu narodni denarni zavodi, slovenske občine in zasebniki.

Ker moramo računati na redne in stalne podpore, se obračamo do slavnih županstev, občinskih in drugih denarnih zavodov, do rodoljubnih zasebnikov, da blage volje podpirajo „Dijaško kuhinjo“ po svojih močeh z letnimi doneski.

Odzovite se našemu pozivu. Delajte tudi med znanci in prijatelji za „Dijaško kuhinjo“! Dobrodošli so nam darovi vsake vrste. Deželni pridelki: krompir, fižol, sadje, moka, žito itd. pride nam ravno tako prav, kakor denarni doneski.

Koliko nadarjenih, pridnih, vrednih slovenskih sinov mora ostati v ozkem krogu priprostega življenja. Pot v srednje ali višje šole, kjer bi si razvili in popolnili svoje duševne zaklade, jim je zaprta radi revščine! Nastavimo svoje moči. Potrudimo se, da povzdignemo število nadarjenega slovenskega naraščaja v šolah. Očitanja, da nam odjeda tujec najboljše kose kruha, mora ponehati, ko bomo imeli v vseh strokah dovolj svojih ljudi!

Darovi se naj pošiljajo na naslov: „Dijaška kuhinja“ v Gorici, ulica St. Giovanni.

Vse podrobnosti naznanjamo po časnikih. Z rodoljubnim pozdravom: pripravljalo odbor: Ivan Košnik, c. kr. profesor, Josip Kovač, c. kr. dež. sod. svetovalec v p., Fran Plohl, c. kr. š. svetovalec, Jakob Zupančič, c. kr. profesor, Ivanka Gabrščekova, Marija Kopačeva, Amalija Lavričeva.

„Trgovsko-obrtna zadruga“. V album „krščansko mislečim“ učiteljicam. — Upamo, da je minuli četrtek, na katerem so si „krščanske misleče“ učiteljice zaslužile premlilostne pohvale „Prim. Lista“, pretekel brez nevarnih posledic za nadaljni razvoj človeštva, zato si tudi ne delamo posebnih skupljev, ampak le konstatujemo, da poglavje o ženski logiki še nikakor ni izčrpano, marveč se je začelo tam, kjer neha trezen razum za pojmovanje takih prikaznij.

Dan za dnevom lahko opazujemo, koliko neumornega resnega dela in napora se žrtvuje od strani ženstva, da bi doseglo sebi primerno socialno stališče in ravno učiteljice so, oziroma bi morale biti po svojem stanu, delovanju in izobraženosti nekake naravne zastopnice ženske emancipacije. Kako pa spravi žensko emancipacijo in klerikalizem kot dvoje ostro nasprotje pod eno streho, je gotovo uganka, koje rešitev je ravnotako nemogoča, kakor trditev, da je mogoče varovati svoje pravice, obenem pa božati in gojiti tistega sovražnika, ki se redi in množi ob zatiranju omenjenih pravic.

Da je naša priprosta žena, kmetica, delavka še vedno ena glavnih opor obstanku klerikalizma, se ne moremo čuditi, se pač komaj razvijamo, a da se moderna žena, izobražena učiteljica klanja tistemu verskemu fanatizmu, ki uči, da je greh prišel na svet po ženi (sv. Pavel do Rim V., 12) — je pri ženstvu, ki je drugače za svojo čast tako občutljivo, naravnost neumljivo. Čudno, da se „krščansko misleče“ učiteljice ne bojijo za svoje tonlete, ko Terkuljan obsoja ženo z besedami „Žena, bodi vedno polna

skrbi, bodi oblečena v cape in tvoje oko naj bo polno solza. Ti si uničila človeški rod“. Najli omenjamo še sv. Hijeronima, ki imenuje ženo „vrata hudičeva, pot krivice, želo škorpionovo“? — In emancipirana ženska, izobražena učiteljica, naj se takim gavrizankarskim neslanostim ne protivi, naj se celo na milost in nemilost udaja oni sekci, ki take neumnosti razglašajo kot neovrgljive resnice?

Duh, ki je navdajal zborovalce provincialne sinode v Maconu (6. stoletje), da so resno razpravljali o tem, ima li sploh žena dušo, isti duh v obliki verskih predsodkov se dandanes moli svoje roge iz črne klerikalne teme v prosvitljeno 20. stoletje, ki ima po svojem zastopovanju žene, kljub vsej prosvitljenosti se vedno mnogo sorodnosti s prvimi stoletji, dokler ne črta iz svojega življenjskega programa načela: Žena bodi možu pokorna. — Nekdanje sovraštvo verskih prenapetežev do žene, ki je označilo ženo kot izvor vsega zlega, ono sovraštvo, iz katerega se je izcimilo naziranje, da je občevanje z ženo nečastno in izveličanju nevarno ter na podlagi tega domnevanja rodilo celibat, to sovraštvo v našem klerikalizmu z nadaljevanjem gojitve takih načel še vedno bujno cvete in žena, ki se tolikemu poniževanju in krivici ne vstavlja, ampak ga še celo podpira z ojačenjem klerikalizma, taka žena, in naj si bo tudi učiteljica, ne zasluži, da bi se njeno zahtevo in željo po samostojnosti in emancipaciji smatralo resno.

Naj bi postali vsi učitelji tako „krščansko“ misleči, kakor si jih želi pobožna „Gorica“, bila bi to le ena več ali manj neodpustljiva zmotna, toda če se učiteljica udaja klerikalizmu, ki goji za njo taka poniževalna načela, je to naravnost zaničevanje samega sebe. Mnenje mlečnozobega, darvinistiški grčavega Likarja pač ne more biti v tej smeri kompetentno, kakor tudi ne oao patrijarhalnega Trama. Časi so drugačni nego so bili nekdanj in ako govorimo o enakopravnosti stanov in spolov, ni to samo navadna fraza, ampak resna potreba, izvirajoča iz pametnega socialnega stremljenja vseh slojev, zato pa naj v svrhu dosege enakopravnosti deluje vsak po svoji moči in to tim bolj oni, kateremu se v obstoječih sedanjih razmerah godi krivica!

Se-li ne glasi kot bridka ironija, da stopajo učiteljice, bojevalke za ženske pravice, v eno vrsto z Rustjem, o katerem je znano, kako kruto spoštuje pravice svoje lastne žene. Ni-li vredno obsedbe, da nekateri učiteljice, naj bodo še tako „krščansko misleče“, silijo pod zaščito listov, kojim je šola in učiteljstvo trn v peti?

Sicer se pa lahko tolažimo. Število takih učiteljic ob vsej hvali „Prim. Lista“ ni toliko, da bi si ga radi ogromnosti ne mogli zapomniti. In tudi „Gorica“ je lahko mirna. Krščansko mislečih učiteljev je še vedno dovolj, toda takih, ki znajo ločiti pravo krščansko mišljenje od brezpogojnega klapčevanja klerikalni nadutosti. Onim brumnim učiteljicam pa, ki so se izkavale tako „nevstrašene“ v Šol. Domu, privoščimo njihovo nevstrašenost, saj bi je še znale rabiti, ker s svojim oboževanjem klerikalnega moloha lezejo nazaj v prejšnja stoletja, v katerih je verski fanatizem zažigal grmade v prosepah ženske enakopravnosti, ali pa še prej, ko so imele take izvoljene device posebne privilegije. Ob cerkvenih slovesnostih so sedele v cerkvi na posebnem prostoru, imele so na glavi nekako mitro, obraz in ramena pa jim je zakrivalo vijoličasto, rjavo ali črno zagrinjalo. Privoščimo jim zlasti to slednje, da jim z obraza ne bo brati let, ki jih gonijo v klerikalni tabor.

Neučitelj. „Goriška slovenska mladina“ bode prirejala, kakor običajno, tudi letos plesne vaje, počeni v drugi polovici oktobra do konca pusta. Natančneje v vabilih na ime.

Z vznešenimi besedami pozdravlja zadnji „Primorski list“ malo, a hrabro četo krščansko mislečih učiteljev, katere so tako strašno terorizirali „liberalni“ kolegi. Kar desetkrat jim kliče „pozdravljeni“, t. j. na vsakega člana-učitelja prideta po dva pozdrava. In po dva pozdrava so tudi zaslužili, saj so, kakor piše „Prim. list“, ljudski junaki s krepko odločno roko, svobodni, med tem ko so njihovi ostali kolegi polovičarji in neznačajneži. Tudi mi pozdravljamo to malo četo z besedami: „Sed libera nos a malo!“

Likar, ta ubogi Likar, je postal na mah imenitna oseba. Darvinec se je poboljšal, njegove opice so izginile zopet v svoje kletke, in ostajajo tupatam le še one opice, ki so

Na goriškem shodu krščansko-
učiteljev je igral veliko ulogo, v
je nesel prirčne pozdrave od „libe-
učiteljev zatiranim krščansko-mislečim
Tega ne ve, dični Likar, da se ne
izpostavljati solncu, kdor ima maslo na
Maslo se stopi in bližnji možgani se
Značaj je lepa reč, ne sme se pa ž
kupčevati in ga prodajati, ker je sferdijit-
vreden kot vse kronice v Veturinski
Sicer pa vsak po svoje: Kakor si kdo
tako leži, drugo vprašanje je pa, če
z mirno vestjo zaspi. Kaj ne, Ladislave!

„Sočne laži“. — „Gorica“ je priobčila v
članek, v katerem brani izdajsko Gre-
devo delo: deželni volilni red. Laže tako,
je lagala n. pr. o shodu na Otavi glede
Fonu, ki ni bila nikdar izrečena. —
o krivici glede volilnega reda pravi
„Gorica“ laž. „Slov. Narod“ pravi glede tega
„Kaj takega, kar je ta list („Gorica“)
v zadnji številki v uvodnem članku,
pač že vse meje. To je slepar-
je slovenske javnosti in nor-
je iz ljudij, ki se bero ta list.
kalkalni poslanci goriški so z laškimi libe-
zvarili krivično volilno reformo za goriški
zbor in ker je zdaj ta volilna reforma
vkljub vsem pritožbam in protestom,
je veseli klerikalno trobilo in meče po na-
rednjakih z rokovnjači, sleparji in lopovi,
steje v jajcu dlake, t. j. v volilni reformi
velikanskih krivic, „ki jih nikjer nič ni!“ Tu
že vse neha! „Gorica“ kriči: „Kdo naj
Lahe, da dado oblast v deželi iz rok?“
odgovor: Prisiliti bi jih morali slo-
venski klerikalci, a jih nočejo in
morejo, ker so z njimi zvezani
pogodbi, da jih morajo podpi-
Ljudje, ki imajo take politične grehe
seboj, pa še nastopajo kot voditelji, in
kot edini voditelji slovenskega naroda!
je politično rokovnjaštvo, sleparstvo in
v tem tiči tudi lep kos klerikalne
stranosti“.

Deželni šolski nadzornik Swida je šel v pokoj.
je mož, pod katerega kruto nemško
smo obilo trpeli Slovenci. On je znal
tako, da je napravilo maturo vsako leto
Slovencev. — Zagrizen German je
— kdo bo njegov naslednik? Poslanci,
trudite se, da ne pride za šolskega nad-
nika kak drugi Swida!

Pezi! — Nar. napredni dijaki se obra-
tem potom: do vseh naprednjakov z
prošnjo, da si naroč glasilo svo-
nar. napred. dijaštva „Svoboda“. Celo-
naročnina 3 K (za dijake 2 K) je pač
malo nizka, da je castna dolžnost vsakega na-
prednjaka naročiti naš list, ki bode vedno in
odsod, odločno in brezobzirno zastopal težnje
naprednega dijaštva. Naročnina naj se
govoli poslati na naslov: Ured. „Svobode“
Celje. Posamezna številka stane 20 v in se
prodaja v Gorici v knjigarni A. Gabršček. —
Danes 14. t. m. izide 2. številka „Svobode“.

Akad. ter. društvo „Prosveta“ v Ljubljani. —
na občnem zboru v Celju dne 5. t. m. novo-
ni odbor se je na svoji seji dne 9. m. kon-
siral tako-le: predsednik: cand. iur. Av-
gust Munda; podpredsednik: cand. iur.
Anton Fetic; tajnik: stud. iur. Josip
Klepec; blagajnik: stud. iur. Fran Tramp-
puz; knjižničar: stud. iur. Rudolf Sajovic
stud. agr. Albert Vedernjak; pregled-
nik: cand. ing. Janko Hočevnar in cand.
Anton Sodnik.

Radi škarlatice v krajih pod Kostanje-
je zaprt otroški vrt in laška šola „Fuma-
gali“, pouk, ki bi imel pričeti v pondeljek,
se odloži na nedoločen čas.

Bralno in pevsko društvo v St. Andrežu nazna-
ja, da bo jutri 15. t. m. ob 1 uri pop.
društvena seja v društvenih prostorih.

Kmeto-opekarsko društvo v Bukovici priredi v
nedeljo dne 15. t. m. plesni venček. 6 ko-
madov 1 krono. Svira vojaška godba.

Padel je 5 m globoko v papirnici v Pod-
pri 18 letni delavec Avgust Stopar. Prenesli
ga k usmiljenim bratom.

Luisiana. — Danes, ko je Avstro-Ameri-
kana ustanovila mnogo zvez z Luisiano, ho-
tomo dati nekatera pojasnila o tem mestu.

Luisiana leži južno od Združenih držav,
sicer jo obdajajo države Arcansas, Missi-
sippi in Texas. Ljudstvo se peča največ z bom-
bazem in sladkorjem. Za vsake 3 ha zemlje
se pridelata 2 bali (500 funtov ena) bombaža.
Nekoč je moral kmet vpreči 12 volov, ako
je hotel pripeljati voz do najbližje postaje,
oddaljene 30 milj.

Prideluje se tu tudi riž, tobak, razno-
vrstno sadje ter les, premog in v zadnjem
času so celo ustanovili velike zaloge petroleja.
Luisiana je zelo rodovitno mesto. Zemlje
je 46.000 milj. ha in 2406 milj. ha vode. Pre-
bivalcev šteje od l. 1900 1,351.625.

Od leta 1891 do 1900 se je število pre-
bivalcev povečalo 23.5 od sto. Ali vendar
delavske pomoči še vedno primanjkuje. V ve-
liki množini premanjkujejo tudi služkinje,
najsibode v mestu ali pa po vaseh. Vsaka
pridna služkinja ima mesečne plače 12 do 20
dolarjev.

Neko društvo dam v New-Orleansu se
je zavezalo, da preskrbi vsaki mladenki, hitro
ko dospe tja, dobro službo. Pametne osebe
si v malo letih pribripijo veliko denarja.
Seveda takšne, katere ostanejo v eni družini
več let, ne pa one, katere menjajo vsaki
mesec svoje gospodarje. Istotako najde delo
vsaki priden delavec, naj opravlja katerokoli
delo.

Odprti lekarni. — Jutri pop. bosta odprti
v Gorici lekarni Gironcoli-Pontoni.

Ponočna služba v lekarnah. — V času od
15. do 22. t. m. bo ponočna služba v lekar-
nah Gironcoli-Pontoni.

Listnica. — Raznim gg. dopisnikom:
Pride vse na vrsto.

Ali so pa tudi v resnici dobre?

Kaj — Fay-ove sodine mineralne pa-
stilke? Izvrstne, Vam rečem! Mi imamo
najrazličnejša sredstva pri rokah, toda
jaz jemljem najraje Fay-nove sodenske
mineralne pastilke. In potem: kdor je
kupil enkrat, pride zopet; in m. odje-
malce, kateri prav za prav skozi celo
leto le zaradi pastilk v trgovino pri-
dejo, in največ se proda Fay-ovih pravih
sodenskih mineralnih pastilk. Tukaj,
prosim, skatljica stane le 1 K 25, vin.
Dobijo se po vseh lekarnah, mirodilnicah
in trgovinah z mineralnimi vodami.

Glavno zastopstvo za Avstro-Ogrsko:
W. Th. GUNTZERT, Dunaj XII,
Belghoferstr. 6.

Trgovsko - obrtne in gospodarske vesti.

Akcija za skupno nabavo sena. — Na
okrožnico Izvrševalnega odbora nar.
napredne stranke se je dosedaj odzvalo
z iskazi osem občin. Vsega skupaj na-
ročajo te občine okrog 2500 kvintalov
sena. Iz tega se vidi, kako velikanska
je potreba sena po kraških okrajih in
po ajdovskem okraju. Tem potom se
obračamo tudi do drugih občin, naj
kmalu dološljeje izkaze. Državni po-
slanec, g. Alojzij Štrekelj, pride v
najkrajšem času v Gorico, da na-
pravi potrebne korake za svoje volilne
okraje.

Letina medu na Kranjskem bo izredno
ugodna. Oglašajo se že vnanji kupci.

Koliko se popije v Trstu? — Leta 1904. se
je iztočilo v Trstu 167.379 hl vina, 96.902 hl
piva in 4425 hl drugih alkoholnih pijač.

Če se vzame, da se pomnoži prebivalstva
od leta do leta za okroglo 4900 ljudij, je
prišlo v letu 1904. na človeka 93.05 litrov
vina proti 93.39 v prestopnem letu; 53.92
litrov piva proti 54.50; 2.46 drugih alkohol-
nih pijač proti 2.35. — Če izvzamemo otroke
izpod 12 let ter vpoštevamo, da ženske pi-
jejo malo, pride v Trstu na moškega poprečno
120.5 litrov vina, 70.34 litrov piva in 3.03
litre drugega alkohola.

Razgled po svetu.

Državni zbor bo sklican po zadnjih poro-
čilih proti koncu meseca oktobra.

Istrski deželni zbor je sklican na dan 19.
t. m. v Koper.

Kranjska. — V Zgornji Senici pri Med-
vodah je požar uničil 12 poslopij. Škode je
10.000 K. Sodi se, da je nekdo nalašč zažgal.
— V Ljubljani je umrl veteran Radeckega
Simon Jeras. — Simon Gregorčičeva javna
ljudska knjižnica v Ljubljani se odprla 19. t. m.

Trst. — Godba japonske admiralne ladije
je priredila v četrtek zvečer na velikem trgu
koncert, kar je privabilo tje obilo občinstva.
— V Padričah se bo vršila jutri velika
ljudska veselica; priredi jo svetoivanski tam-
burška zbor s sodelovanjem društev iz Padrič
in Gropade. — Trst šteje sedaj 200.962 pre-
bivalcev brez vojaške posadke. — Neki 15 letni
laški frkolin Beltramin je ob demonstraciji

glede podražnja kruha sunil nekega redarja
z namenom, da bi ta padel pod tramvaj. Laš-
kega poba so zaprli. — V Barkovljah bodo
slavili jutri desetletnico otvoritve „Narodnega
doma“.

Jutri bo v Trstu velik shod slov. delav-
stva proti „izkaznicam“, katere hoče uvesti
soc. demokracija v svoj prid. — Divjaška
laška družal je pobijala sinoči. pa. demonstra-
ciji radi podražnja kruha na več krajih šipe.

Drago jajce. — Londonski Rotschild je
dal za jajce izumrle ptice Moa 250 šterlingov.
Jajce je nekoliko večje kot nojevo in so ga
našli leta 1899. pri iskanju zlata v pesku
reke Molyneux. Barve je temnočrte ter po-
sejano z raznobarnimi pikami in črtami.

Na kongresu svobodomislecev v Pragi je raz-
lagal delegat Zenker bogastvo katoliške cerkve.
Verski fond dolzuje državi 300 milijonov, pa
vlada ne rubi cerkve, dasi iztirja drugače
vsak vinar!

Pri občinskih volitvah v Vel. Lošnju v Istri je
zmagala hrvatska stranka v tretjem razredu.
Občina je bila doslej popolnoma v laških
rokah.

Ruski židje v Ameriko. — Leta 1906. se je
izselilo iz Rusije v Združene države 186.089
židov, v Kanado jih je dospelo 9000, v Ar-
gentino pa 13.500. Ruska vlada je dovolila
židovski kolonizacijski družbi, da odpre po
vsej Rusiji pisarne, da na primeren način
urejuje izseljevanje židov.

Književnost.

Novela in črtice. — Spisal dr. Ivo Šorli.
Izšle pri Kleinmayer & Bambergu v Ljub-
ljani. Cena 3 K 60. Strani 228. — Zbranih
je 11 črtic in novel, prikupljivih, lepo pisanih,
kakor pač piše g. dr. Ivo Šorli. Knjigi je
najboljše priporočilo ime pisateljevo.

Brzjav!

V teku par dni dospe v Gorico
na Birsov prostor

v alici Codelli
velik cirkus

„Kolozej“
lastnik R. Horvath.

50 najboljših moči, lasten orkester pod
vodstvom kapelnika Franca Maier.

Cirkus je pokrit z nepremočljivim platnom
amerikanskega sistema v njem je prostora
za 1500 gledalcev in preskrbljen z vsem
komfortom.

Predstave se vrše ob vsakem vremenu.
Podrobneje se naznani potom posebnih
plakatov. — Z odličnim spoštovanjem

R. Horvath,
lastnik in vodja.

Božidar Božič

pek in sladčičar
Sv. Lucija ob Soči

Priporoča različne fine likerje, vino
v steklenicah itd. itd.

F. Podberšič,

avtoriz. kamnoseški mojster, Gorica, Trzaska ulica št. 17.

Priporoča
slavnemu občinstvu za bližajoči se vseh vernih duš dan
svojo bogato zalogo
različnih nagrobnih spomenikov, bodisi priprostih ali finih
iz kraškega kamna najolje vrste za 15 K in više.
V zalogi ima tudi razne kamenite plošče,
umivalnike za kuhinje, žlebe itd. itd.
Sprejema in izdeluje vsakovrstna kamnoseška in v strugarsko
stroko spadajoča dela po prav zmernih cenah.

Ignacij Fratnik

pri sv. Luciji.

Priporoča svojo trgovino.
Zaloga: moke, turšice,
ovsa, otrobi, cementa
itd. vse po najnižji ceni.

Učence

se sprejme na stanovanje in hrano
isto se nahaja v bližini sol
Semeniška ulica šte. 12. II. nadstropje.

Evgen Grion

na Kornu - V GORICI - na Kornu
= Nova =
= kotlarska delavnica. =
Zaloga neobdelane kotlovin in v
plasteh. - Kotli raznih velikosti.
- Distilirni aparati. - Filtri. -
Raznovrstne kuhinjske posode itd.
Vse po zmernih cenah.

Žene!

Ako trpite na strjenju krvi in na po-
dobnih boleznih, tedaj pišite na P. Ziervas-a,
Kalk 244 pri Kolnu ob Reni.

Nekatera od sto in sto zahvalnih pisem:

Gospa B. iz W. piše: Lepa hvala! Vaše
sredstvo je učinkovalo že 5. dan!

Gospa L. v M. piše: „Priporočala bom vsakomur
Vaše izvrstno sredstvo ter ne bom sama nikoli brez
njega“.

Arhitekt S. v M. piše: „Za izborno postrežbo
se zahvaljujem. Pri moji ženi je Vaše sredstvo že po
3-dnevni rabi brez bolečin učinkovalo“.

Proti pošiljati 1 marke nemške veljave (tudi
v znakah) pošljem knjigo: „Motenje perjode“ spisal
dr. Med. Levis. — Pojasnila brezplačno.

Za odgovor naj se priloži znamko.

Udova

oddaja stanovanje prazno, ali mehlovano
in sicer:

1 ali 2 sobi s kuhinjo, ali brez iste.
Na razpolago je lep vrt in dvorišče.

Uzame najraje samostojno damo
ali pa gospo in gospoda brez otrok.

Pogoji ugodni.

Naslov pove upravištvu tega lista.

AUSTRO-AMERICANA

in bratje Cesulich.

Redna, hitra in direktna zveza z Ameriko. V NEW-YORK odplujeta sledeča parnika:

LAURA, 12.000 ton.
odhod 28. septembra.

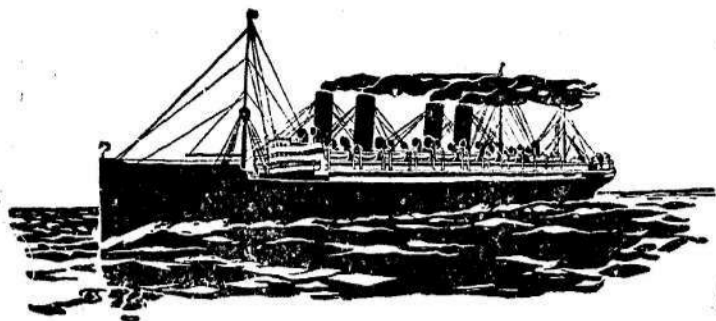
Cene iz Gorice v New-York: III. razred s hrano in posteljo K 170—, II. razred K 300—, I. razred K 350— in više.

V NEW-ORLEANS odpluje dne 25. avgusta pr. m. brzoparnik z 9000 ton. **GERTY**.

Cena III. razred s hrano in posteljo K 170—, II. razred K 300—, I. razred K 350— in više.

Oprava I. vrste. Električna razsvetljava in ventilacija. Domača kuhinja. Zdravnik in zdravila. — Vdobe se listki po znižani ceni za Buenos-Ayres in Montevideo in za vse železniške postaje Zjedinjenih držav v Ameriki samo za III. razred in sicer za one, ki se podajo v notranje kraje.

Za pojasnila, informacije in nakup listkov se je obrniti na
Gla no zastopstvo Austro-Americana
Gorica, Corso Josipa Verdi šte. 17.

Hočete

kupiti po ceni in dobro pravobaruano blago?

Mara Jirsova, učiteljeva soproga in lastnica tkalnice v Novem Hrádku na pruski meji na Češkem izdeluje kanafas, cefir, damask, platno, kroazej, parhent, brisalke, žepne robce, frotirke itd.

Poskusite in prepričajte se, da vam Slovanka bratski postreže.

Slovan k Slovanu!
Uzorec zastonj.

Postavno zavarovano!

Vsako posnemanje se kaznuje, Edino pristen je samo **Thierry-jev balzam**

z zeleno nuno. 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patentovanim zamaškom K 5—.

Thierry-jevo Centifolijno mazilo

proti vsem, še tako zastarelim ranam, vnetjem, itd. 2 lončka K 3-80 pošilja le proti predplačilu zneska ali povzetju.

Obe domači sredstvi sti najbolji povsod znani in starodavni.

Naročila naj se naslovi:

Lekarna A. Thierry v Progradu pri Rogatcu Slatini. Zaloga skoro v vseh lekarnah. Brošure s tisočericim. originalnimi zahvalnimi pismi zastonj in poštine prostio

Adolf Fey

urar in optiker

na voglu. Tekališča Frana Josipa in Via Leoni v GORICI

Vsprejema poprave ur in optičnih predmetov vseh vrst.

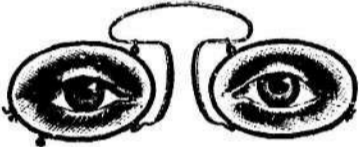
Zaloga žepnih, nazidnih ur budilk vseh vrst in optičnih predmetov.

Za vsako uro se jamči 1 leto

Svoji k svojim!

Narodna tvrtka

A. Primožič,
optik

priporoča svojo delavnico

Gorica, na Korna šte. 13.

Na prodaj ima: očala, zlata in niklasta, vse številke, barometre, toplomere, zdravniške toplomere, kukala, vage za vina in špирite, različne mikroskope ter druge v to stroko spadajoče reči.

Sprejema popravila ter pošilja ista na željo domov ter je sploh občinstvu na razpolago z najboljšim blagom.

Novodošlo blago za nastopno sezono

se vdobi po zmernih cenah

v delavnici in trgovini z gotovimi oblekami

Anton Krušič,
krojaški mojster in trgovec v Gorici

tekališče Josipa Verdi šte. 83 in v podružni delavnici na Tržaški cesti v lastni hiši (v bližini g. Črnigaja).

Važno za gg. enoletne prostovoljce.

Ker imam naročenih že več ur form za gg. enoletne prostovoljce se nudi sedaj ugodna prilika tudi drugim, da si naroče ob enem, ker stane manj ako se jih dela več skupaj.

Nadalje se priporoča gg. dijakom za nabavo oblek po jako zmernih cenah. Znanim odjemalcem se daje tudi na mesečne obroke po 10 kron. To velja pa samo za civilne obleke.

A. vd. Berin

Gorica, Šolska ulica št. 2

velika zaloga

oljkinega olja prve vrste

najboljših tvrdk iz Istre, Dalmacije Molfette, Bari in Neapola s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron 1'04 1'12, 1'20, 1'36, 1'44, 1'60, 1'80, 2'—, za luči po 80 vin.

Na debelo cene ugodne. Pošilja poštine prosto na dom. Posoda s pušča kupcu do popolne vporabe olja; v uporabi se spet zamenj s polno.

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerne

Pozor! **NOVOST**

„Union delicat pecivo!“

Z firmo naročnika; po 4, 10 in 20 vin. za prodajo. Gostilne, kavarni itd. dosežejo s tem velikanski uspeh delajo zase reklamo in dobijo 40% popusta. — Union vaniliziran sladkorni prašek kg 1 K 50 vin. Union piškoti za trgovce po 2 vin. za prodajo 150 za 2 kroni.

Razpošilja:

Tovarna za Union skladdor Kranj.

Pijanosti ni več

Uzorec tega čudežnega izdelka „COZA“ se pošlje brezplačno.

More so dati v kavi, v mleku, v pivu, v vinu ali v jedilih ne da bi pivce to zapazil.

Prašek „COZA“ učinkuje čudovito, tako, da se pivcu pristudi alkohol in vse alkoholne in močne pijače. Ta prašek deluje tako mirno in gotovo, da mu ga smejo dati žena, sestra ali hči dotičnika, ne da bi on zapazil, kaj je resnično povzročilo njegovo ozdravljenje.

Prašek „COZA“ je prinesel mir v tisočere družine, je rešil ogromno oseb sravnote in ponižanja, da iz takih oseb je celo napravil čvrste, močne in vsakega dela zmogljive ljudi. Ta prašek je že marsikaterega mladeniča spravil nazaj na pravo pot sreče ter je podaljšal za mnogo let življenje mnogim osebam. — Zavod, ki poseduje ta čudodelni prašek, pošlje vsem onim, ki zahtevajo knjigo s 1500 zahvalami in en vzorec. Dopisuje se v nemškem jeziku.

Zajamčeno je, da je prašek popolnoma neškodljiv.

COZA ISTITUTE 62, Chancery Lane, London 255 (Anglija)

Na pisma je djati znamko 25, na dopisnice za 10 stot.

POZOR, GOSPODJE IN MLADENIČI!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast brk, brade in las, proti izpadanju brk in las in to je **KAPILOR št. 1**. Omogoči, da lasje in brke postanejo gosti in dolgi, odstranjuje prhljaj in vsako drugo kožno bolezen glave. Naroči naj si ga vsaka družina. Imam mnogo priznalic in zahvalnic. Stane franko na vsako pošto 1 lonček 3 K 60 vin., 2 lončka 5 K.

Naročajte samo pri meni pod naslovom:

PETER JURŠIČ,

lekarnar v Pakracu šte. 69 v Slavoniji.

POZOR, GOSPODJE IN GOSPODIČNE!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast las in proti njih izpadanju. — **KAPILOR št. 2**. povzroča, da postanejo lasje dolgi in gosti, odstranjuje prhljaj in vsako kožno bolezen na glavi. Naročila naj bi si ga vsaka družina. Imam mnogo priznalic in zahvalnic. Stane poštine prosto na vsako pošto lonček 3 K 60 vin., 2 lončka 5 K.

Naroča naj se samo od mene pod naslovom:

Peter Jurišić,

lekarnar v Pakracu šte. 69 v Slavoniji.

SVETOVNO ZNANI

FERNET-BRANCA

BRATOV BRANCA V MILANU

jedini lastniki načina za izdelovanje,

je najbolj učinkujoča želodčna grenčica sveta

Neizogibno potrebno v vsaki družini!

Dobiva se v vsaki boljši delikatesni trgovini in v vsaki kavarni.

Se dobiva v vseh lekarnah.

Najboljše zdravilo proti

Se dobiva v vseh lekarnah.

REVMATIZMU in PROTINU

je liker Godina izdelan v Trstu v lekarnah Rafael Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri Sv. Jakobu; Josip Godina, lekarna „All' Igna“, Via del Forno 4.

cena steklenice K 1'40. In Trstu se ne razdeljuje manj nego 4 steklenice proti povzetju ali nasprej poslanim zneskom K 7— prosto poštine.